

8.12.2025

Motivering till föreskrift Upprättande av en kostnadsmotsvarighetskalkyl för den avgiftsbelagda verksamheten (VK/45525/2025)

Det kapitel i den hittills gällande föreskriften med rubriken "Skyldighet att upprätta en kostnadsmotsvarighetskalkyl och samt presentation av denna" har varit följande:

"För att följa upp den avgiftsbelagda verksamhetens lönsamhet och utveckling ska en kostnadsmotsvarighetskalkyl göras upp för varje finansår. Kostnadsmotsvarighetskalkylen upprättas separat för följande delområden inom den avgiftsbelagda verksamheten:

1. Offentligrättsliga prestationer enligt lagen om grunderna för avgifter till staten
2. Övriga prestationer enligt lagen om grunderna för avgifter till staten
3. Avgifter eller prissatta prestationer som bestäms på basis av speciallagar. Varje sådan verksamhet som enligt någon speciallag har definierats såsom avgiftsbelagd ska anses vara ett separat delområde.
4. Den avgiftsbelagda verksamhet som bedrivs mellan ämbetsverk och inrättningar och som står utanför det egentliga tillämpningsområdet för avgiftslagstiftningen."

Enligt 81 § i grundlagen utfärdas bestämmelser om avgifter samt de allmänna grunderna för storleken av avgifter för de statliga myndigheternas tjänsteåtgärder, tjänster och övriga verksamhet genom lag. Om det föreskrivs i lag att ett ämbetsverks eller en inrättnings prestationer är avgiftsbelagda, bokförs intäkterna från prestationerna bland Intäkterna av avgiftsbelagd verksamhet.

För närvarande föreskrivs det i lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (179/2019), lagen om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster (1226/2013) och lagen om Livsmedelsverket (371/2018) om avgifter för verksamhet, vilket innebär att verksamheten betraktas som avgiftsbelagd verksamhet enligt speciallagstiftningen.

Intäkter från ett annat ämbetsverk, en annan inrättning, ett annat statligt ämbetsverk utanför budgeten eller ett annat statligt affärsverk som erhållits med stöd av ovan nämnda lagar bokförs från och med 2025 på kontot 30280 Intäkter från övriga prestationer enligt speciallagar, interna. För verksamhet som enligt speciallagen är avgiftsbelagd upprättas en kostnadsmotsvarighetskalkyl i enlighet med punkt 3 i föreskriftens kapitel "Skyldighet att upprätta en kostnadsmotsvarighetskalkyl och samt presentation av denna". I kapitlet "Skyldighet att upprätta en kostnadsmotsvarighetskalkyl och samt presentation av

8.12.2025

denna" stryks således punkt 4 "Den avgiftsbelagda verksamhet som bedrivs mellan ämbetsverk och inrättningar och som står utanför det egentliga tillämpningsområdet för avgiftslagstiftningen" som onödig. Även kapitlen "Allmänna principer som skall följas vid upprättande av kostnadsvarsighetskalkyl" och "Intäkter från den avgiftsbelagda verksamheten" har uppdaterats i den mån de har gällt den strukna punkt 4.

Innehållet i kapitlet "Intäkter från den avgiftsbelagda verksamheten" har även uppdaterats så att det motsvarar den gällande föreskriften om affärsbokföringens kontoplan, där hyror och bruksersättningar hör till kontogrupp 30–31 Intäkter av avgiftsbelagd verksamhet.

Ändringar som gjorts efter remissbehandlingen

Utöver ovan nämnda ändringar har följande ändringar gjorts efter remissbehandlingen:

- För tydlighetens skull har kapitlet som behandlar resultaträkningen för konkurrensutsatt verksamhet i sin helhet flyttats till slutet av kapitlet "Skyldighet att upprätta en kostnadsvarsighetskalkyl och samt presentation av denna". Dessutom har det i ovan nämnda stycke preciserats att den resultaträkning som ska presenteras i bilagan till bokslutet uttryckligen avser den resultaträkning som upprättas med stöd av 30 d § (659/2021) i konkurrenslagen.
- I kapitlet "Allmänna principer som ska följas vid upprättande av kostnadsvarsighetskalkyl" har det preciserats att avvikelser från prestationsprincipen avser metoden för delallokering enligt 5 b § i förordningen om statsbudgeten (1243/1992). Om metoden för delallokering har tillämpats, bokförs intäkterna på basis av överlåtelsefasen eller prestationsgraden även i affärsbokföringen (Förordning om statsbudgeten (1243/1992) 66 f §). Kostnaderna hänförs då med den avgiftsbelagda verksamhetens kostnadsvarsighetskalkyl till det finansår till vilket motsvarande intäkter hänförs. I föreskriften har tidigare angetts: *"Om ett långsiktigt projekt faktureras i delbetalningar enligt tillverkningsgrad under olika år, kan intäkterna periodiseras på motsvarande sätt."* Meningen har strukits från föreskriften, eftersom registreringen av intäkterna i affärsbokföringen på basis av överlåtelsefasen eller prestationsgraden inte är bunden till faktureringen. Närmare anvisningar om metoden för delallokering finns i kapitel 4.6.1.2 *Omfattande projekt, som består av flera faser, i den avgiftsbelagda verksamheten* och 4.6.1.3 *Exempel på registrering* i Handbok om statens bokföring.

